

לקחת אחריות על הלמן
ואותו להפוך למקודש

אזכר יקר נתן ה' למנו
מכל חודש אחד

אחריות

בס"ד

מפתוז הלב מתוך אמונה לפרשת "בא"

הקב"ה נותן לעם ישראל אחריות!

1. בפרשתנו נותן הקב"ה לעם ישראל את המצווה הראשונה שעליהם לקיים כעם.

קראו את הפסוקים:

פירוש רש"י

החודש הזה - הראהו לבנה בחידושה ואמר לו: כשהירח מתחדש יהיה לך ראש חודש.

"החֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים, רֹאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֳדָשֵׁי הַשָּׁנָה" (פרק י"ב פסוק ב')

תחשבו על זה!

העבד לא אחראי על הזמן שלו. הוא לא יכול להחליט בעצמו מתי לאכול, מתי לישון ומתי לעבוד. האדון שולט על הזמן של העבד.

- איזה חודש הוא ראש חודשים? _____
- מי קובע מתי ראש חודש? לפי מה? _____

2. מהי מצוות החודש הזה לכם?

קראו את דברי רבי ישמעאל:

"החודש הזה לכם - רבי ישמעאל אומר: הראה לו הירח בלילה ואמר לו: כזה אתם רואים וקובעים כן הלכה לדורות. ולמד להם מולד לבנה ואמר להם: עד עכשיו אני הייתי מעבר את השנים, הרי כבר מסרתי לכם, מעכשיו התחילו למנות (מדרש רבה).

- הסבירו: מה מבקש הקב"ה מעם ישראל במצווה זו? _____
- מי היה אחראי על הזמנים והמועדים לפני שניתנה המצווה? _____
- מי אחראי על הזמנים והמועדים בעקבות המצווה? _____
- סמנו את המילים שמראות את נתינת האחריות מה' לעמו.

3. במה חשיבותה של מצווה זו שנצטוו בה ישראל לפני כל המצוות האחרות?

נענה על שאלה זו באמצעות משל שמביא המדרש:

פירושי מילים

משמר - שומר לעצמו
עמד על פרקו - התבגר

"החודש הזה לכם" - משל למלך שהיו לו אוצרות מלאים זהב וכסף, אבנים טובות ומרגליות. והיה לו בן אחד. כל זמן שהיה הבן קטן היה אביו משמר את הכול. הגדיל הבן ועמד על פרקו - אמר לו אביו: "כל זמן שהיית קטן אני הייתי משמר את הכול. עכשיו שעמדת על פרקך הרי הכול מסור לך". כך היה הקדוש ברוך הוא משמר את הכול, שנאמר (בראשית א', י"ד): "והיו לאותות ולמועדים". כיון שעמדו ישראל - מסר להם הכול, שנאמר: "החודש הזה לכם" (מדרש רבה).

לקחת אחריות על הלמן
ואותו להפוך למקודש

אוצר יקר נתן ה' לצמו
ככל חודש אחד

אחריות

• מלאו את הטבלה:

נמשל	משל
	מלך
	בן (שהיה קטן)
	בן (שהתבגר)
	אוצרות מלאים כסף וזהב

(תרמילון: עם ישראל בשעבוד / אחריות על הזמן / עם ישראל שמשתחרר מהעבדות / הקב"ה)

- הסבירו: מדוע היכולת לשלוט ולקבוע את הזמן משולה לאוצר? _____
- מדוע נתן הקב"ה לעם ישראל אחריות על הזמן? מדוע דווקא עכשיו (כשהם מצווים להקריב קרבן פסח ולצאת ממצרים)? _____
- הסבירו במה חשיבותה של מצווה זו שנצטוו בה ישראל לפני כל המצוות האחרות. _____

השלימו:

בפרשתנו עם ישראל מתחיל את דרכו כעם _____ .
עד עכשיו היו עם של _____ בלי חרות ובלי _____ על ה _____ שלהם.
המתנה הראשונה, ה _____ שנתן הקב"ה לעם ישראל היא היכולת לקבוע את ה _____
והמועדים, להחליט מתי _____ לפי צורת ה _____ ולפי זה ל _____ בעצמם את
הזמן.

(תרמילון: אחריות / אוצר / בן חורין / זמנים / זמן / עבדים / לבנה / קדש / ראש חודש)

תחשבו על זה.

ככל שתשלטו בזמן שלכם תהיו אחראיים עליו ולא תתנו לו לעבור כך סתם, תרגישו יותר בני חורין ופחות משועבדים לכל מיני עיסוקים לא ממש חשובים ש'מושכים אתכם'. אז תגלו שאתם בוגרים יותר ובכל מקרה תספיקו לעשות הרבה דברים...

הידעת?

פעם היה על בית הדין הגדול לקבוע מדי חודש בחודשו, את יום ראש החודש, על פי עדותם של אנשים שראו את הירח בחידושו. עם השנים, כאשר הלכה והתדלדלה סמכותם של בתי הדין בארץ ישראל, החל תהליך של קיבוע הלוח שאותו יזם הלל הנשיא בתקופת האמוראים והחלו בקביעת החודשים על פי החישוב, ולא על פי הראייה.

מעניין אתכם איך מחשבים את הלוח העברי? אנו מזמינים אתכם לחפש על כך מידע. בהצלחה.

לקחת אחריות על הלמן
ואתו להפוך למקודש

אזכר יקר נתן ה' לצמו
מכל חודש מחנה

אחריות

דבר תורה לשבת פרשת "בא":

בפרשתנו נותן הקב"ה לעם ישראל את המצווה הראשונה מאז היותנו לעם, מצוות קידוש החודש. במילים "החודש הזה לכם" נותן הקב"ה אחריות בידי עם ישראל להחליט בעצמם מתי ראש חודש, ולפי זה לקבוע את המועדים והזמנים. מדגיש זאת המדרש: "עד עכשיו אני הייתי מעבר את השנים, הרי כבר מסרתי לכם, מעכשיו התחילו למנות". חז"ל במדרש ממשילים את מצוות החודש לאוצר של מלך שמסר לבנו שהתבגר. מדוע כל כך יקרה מצווה זו ולמה היא נצרכת דווקא כעת? כשישראל היו משועבדים במצרים ניטלה מהם היכולת לקחת אחריות על הזמן שלהם. כעת שהם לפני הקרבת קרבן הפסח שמבטא חירות ולפני שחרור מבית עבדים, נותן להם הקב"ה מתנה יקרה שתסייע להם לצאת מתודעת העבדות והיא השליטה בזמן.

מכאן נוכל ללמוד על החשיבות של לקחת אחריות על הזמן שלנו. נשמר לא להשתעבד לדברים שלוקחים מאיתנו זמן יקר ונהיה בני חורין.